

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

UCHWAŁA NR 285/2023 Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 stycznia 2023 r.

*przedstawiająca opinię do uchwalonej przez Sejm RP
na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2023 r.
ustawy o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw*

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, zwraca się do Senatu RP o odrzucenie uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2023 r. ustawy o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw.

Postulując powyższe, Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej podkreśla, że zgodnie z art. 184 Konstytucji RP Naczelny Sąd Administracyjny oraz inne sądy administracyjne sprawują, w zakresie określonym w ustawie, kontrolę działalności administracji publicznej. Kontrola ta obejmuje również orzekanie o zgodności z ustawami uchwał organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej. W konsekwencji przypisanie Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu kompetencji do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów Sądu Najwyższego oraz sędziów sądów powszechnych, wojskowych i administracyjnych, a także w sprawach immunitetowych, pozostaje w sprzeczności z art. 184 Konstytucji RP. Ponadto Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej wskazuje, że pozbawione podstaw jest dokonane przez Sejm w ustawie z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw rozdzielenie postępowań dyscyplinarnych sędziów od postępowań dyscyplinarnych pozostałych zawodów prawniczych oraz zawodów zaufania publicznego. Przypomnieć należy, że realizacja prawa do sądu w rozumieniu Konstytucji RP, Karty Praw Podstawowych czy Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, w odniesieniu do zawodów prawniczych oraz zawodów zaufania publicznego, następuje na etapie postępowania przed Sądem Najwyższym. Uzasadnione wątpliwości co do statusu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego, formułowane na kanwie braku możliwości zagwarantowania wymogów rzetelnego procesu sądowego, a także zapewnienia w każdym wypadku składu orzekającego ustanowionego ustawą, który będzie spełniać wymogi niezawisłości i bezstronności, powodują, że uchwalona przez Sejm RP ustawa nie usuwa dotychczasowych uchybień i obowiązujących wątpliwych konstytucyjnie rozwiązań legislacyjnych.

W przypadku nie uzyskania aprobaty powyżej przytoczonej argumentacji, Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej zwraca się do Senatu RP o wprowadzenie w uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2023 r. ustawy o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, do jej tekstu poprawek, zgodnie z którymi:

1. do właściwości Izby Karnej Sądu Najwyższego należeć będą także sprawy dyscyplinarne:
 - sędziów Sądu Najwyższego;
 - sędziów sądów wojskowych rozpatrywane w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych;
 - sędziów sądów powszechnych w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
 - adwokatów, rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniem dyscyplinarnym prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze.
2. w sprawie dyscyplinarnej będą orzekać sędziowie Izby Karnej wylosowani do składu orzekającego przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej spośród sędziów Izby Karnej, którzy zastali powołani do pełnienia obowiązków na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, na podstawie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej wskazuje, że istota problemu, z którym ustawodawca próbuje się uporać sprowadza się m.in. do konieczności rozwiązania kwestii ogniskującej się na statusie niektórych sędziów sądów najwyższych instancji, zapewnieniu rzetelnego postępowania dyscyplinarnego, przed niezależnym sądem ustanowionym ustawą i niezawisłym sędzią, nie zaś na przypisywaniu kompetencji do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej innemu sądowi, niż Sąd Najwyższy.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej apeluje do Senatu RP o podjęcie prac nad zmianą ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w taki sposób, aby 15 sędziów – członków tej rady, było wybieranych bez udziału władzy ustawodawczej. Byłby to pierwszy realny krok uruchamiający naprawę polskiego wymiaru sprawiedliwości. Zmiana powinna polegać na rewizji obowiązującej procedury wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów. Wybór piętnastu sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa obecnie odbywa się w oparciu o rozwiązania wprost zakwestionowane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Sądu Najwyższego. Wspólnym mianownikiem tych judykatów jest bezwzględna konieczność wyeliminowania z procedury wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów czynnika politycznego, in concreto ukształtowanie procesu ich wyboru bez

udziału Sejmu RP. Właściwszym rozwiązaniem byłoby umożliwienie wyboru tej części członków Krajowej Rady Sądownictwa przez przedstawicieli wszystkich środowisk prawniczych funkcjonujących w wymiarze sprawiedliwości, tj. przez Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Komorniczą oraz przedstawicieli sędziów i prokuratorów, na zasadach określonych w ustawie. Pozwoliłoby to na uformowanie tej części Krajowej Rady Sądownictwa bez udziału czynnika politycznego, na podstawie kryterium merytorycznego, a zarazem niezależnie od tego, jaka formacja czy siła polityczna będzie w danym momencie kształtowała i reprezentowała większość sejmową.

Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia.

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
(*Przemysław Rosati*)
adw. Przemysław Rosati